



December 2024

Handreiking voor een risicobeleid Wwft

Deze handreiking is door leden van de Commissie Beroepszaken samengesteld en gebaseerd op de 'Richtsnoeren ter interpretatie van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) voor accountants en belastingadviseurs' zoals gepubliceerd op 5 december 2023 door de NOB.



**Disclaimer:**

Het gebruik van deze handreiking - al dan niet in aangepaste vorm – is volledig de eigen verantwoordelijkheid van de gebruiker. De NOB en de opstellers van deze handreiking aanvaarden geen aansprakelijkheid voor enige directe of indirecte schade als gevolg van of in verband met het gebruik.

Daarbij wordt additioneel vermeld dat in deze handreiking vermelde links of vindplaatsen van externe bronnen kunnen wijzigen. Dit ligt buiten de macht van de NOB en de opstellers van deze handreiking. Aangeraden wordt om altijd vooraf na te gaan of de informatie nog steeds actueel is.

Copyright:

De NOB heeft deze handreiking opgesteld ten behoeve van haar leden. Indien andere organisaties deze handreiking of onderdelen daarvan - al dan niet in aangepaste vorm - aan hun leden ter beschikking willen stellen is dat toegestaan mits vermeld wordt dat deze is/zijn opgesteld door de NOB en gewezen wordt op de door de NOB gebruikte disclaimer.

Deze handreiking is door leden van de Commissie Beroepszaken samengesteld en gebaseerd op de 'Richtsnoeren ter interpretatie van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) voor accountants en belastingadviseurs' zoals gepubliceerd op 5 december 2023 door de NOB.





| | | |
|-------------------------------------|--|----|
| 1. | Inleiding | 5 |
| 2. | Algemeen | 6 |
| 2.1 | Risicoanalyse | 6 |
| 2.2 | Verantwoordelijkheid dagelijks beleidsbepaler | 7 |
| 2.3 | Compliancefunctie | 7 |
| 2.4 | Auditfunctie | 7 |
| 2.5 | Wanneer cliëntenonderzoek | 8 |
| 2.6 | Risico-georiënteerd | 8 |
| 3. | Standaard cliëntenonderzoek | 9 |
| 3.1 | Identificatie/verificatie cliënt | 9 |
| | Cliënt/ natuurlijk persoon | 9 |
| | Cliënt/BV of NV | 10 |
| | Cliënt/overige rechtspersoon | 12 |
| | Cliënt/vennoot personenvennootschap | 15 |
| | Cliënt/trustee van trust | 17 |
| | Cliënt/kerkgenootschap | 18 |
| 3.2 | Vaststellen of cliënt of UBO een PEP is | 19 |
| 3.3 | Vaststellen doel en aard van de beoogde relatie | 20 |
| 3.4 | Monitoring | 20 |
| 3.5 | Vastlegging | 21 |
| 4. | Vereenvoudigd cliëntenonderzoek | 22 |
| 4.1 | Voorwaarden | 22 |
| 4.2 | Laag risicofactoren | 22 |
| 4.3 | Wat houdt het vereenvoudigd cliëntenonderzoek in | 22 |
| 5. | Verscherpt cliëntenonderzoek | 24 |
| 5.1 | Criteria | 24 |
| 5.2 | Hoog risicofactoren | 24 |
| 5.3 | Wat houdt een verscherpt cliëntenonderzoek in | 27 |
| 6. | Procedure melding ongebruikelijke transactie en mislukt cliëntenonderzoek | 28 |
| Bijlage 1 Diverse informatiebronnen | | 30 |
| 1. | Staten door de Europese Commissie op grond van artikel 9 van de vierde anti-witwasrichtlijn aangewezen | 30 |





| | | |
|----|---|----|
| 2. | Corruption Perception Index _____ | 30 |
| 3. | FATF-lijst van high-risk and non-cooperative jurisdictions _____ | 30 |
| 4. | Basel AML Index _____ | 30 |
| 5. | Staten waarvoor sancties gelden van de EU of VN of staten op het grondgebied waarvan terroristische organisaties actief zijn _____ | 31 |
| | Bijlage 2 Prominente publieke functies in Nederland _____ | 32 |





1. Inleiding

De Wwft¹ verplicht instellingen om, rekening houdend met hun aard en omvang, een analyse te maken van de risico's op witwassen en terrorismefinanciering, die zijn verbonden aan de dienstverlening door de instelling. Deze risicoanalyse moet actueel gehouden worden en desgevraagd aan de toezichthouder verstrekt worden. Houd er rekening mee dat deze handreiking alleen ziet op de Wwft en niet op andere wet- en regelgeving waar instellingen ook onder (kunnen) vallen zoals de Sanctiewet 1977.

Het analyseren van de risico's op witwassen en financieren van terrorisme is de basis voor (de ontwikkeling van) gedragslijnen, procedures en maatregelen ter beheersing van die risico's. Hierin moet tot uitdrukking komen hoe de in de risicoanalyse geïdentificeerde risico's kunnen worden ondervangen. Dit geheel van gedragslijnen, procedures en maatregelen ter beheersing van de risico's noemen we 'risicobeleid'.

Het is aan de NOB-erkende belastingadviespraktijken zelf om, passend bij hun aard en omvang, een risicoanalyse te maken en hun risicobeleid daarop af te stemmen en om zowel de analyse als het daarop afgestemde beleid actueel te houden.

De hiernavolgende handreiking voor het risicobeleid is derhalve bedoeld als een hulpmiddel om een kantoorrisicobeleid op te stellen, gebaseerd op een risicoanalyse van de *eigen* organisatie, het *eigen* dienstverleningspakket en de *eigen* te onderscheiden cliënten(groepen).

Voor meer achtergrondinformatie wordt verwezen naar de 'Richtsnoeren voor de interpretatie van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) voor accountants en belastingadviseurs' van 5 december 2023 opgesteld door de beroepsorganisaties NOB, NBA en RB (ook wel 'RS Wwft'). De RS Wwft zijn te raadplegen via deze [link](#).

¹ Zoals laatstelijk gewijzigd op 6 september 2024.



2. Algemeen

2.1 Risicoanalyse

Elke instelling maakt, rekening houdend met haar aard² en omvang³, een analyse van de risico's op witwassen en terrorismefinanciering. De risicoanalyse is een verplichting⁴ en het doel van de risicoanalyse is duidelijk te maken welke risico's op witwassen en financieren van terrorisme bestaan en of een instelling deze adequaat kan ondervangen.⁵ De risicoanalyse stelt een instelling in staat om een effectief risicobeleid op te stellen.

Factoren die een rol spelen

Een instelling houdt bij de risicoanalyse in ieder geval rekening met de volgende risicofactoren:^{6 7}

- het type cliënten van de instelling;
- het type dienstverlening van de instelling;
- het type leveringskanaal waarvan de instelling gebruik maakt;⁸
- de landen of geografische gebieden waar de instelling diensten verleent;⁹
- specifieke bedrijfsonderdelen van een instelling (indien van toepassing);
- de eigendomsconstructie van een cliënt; en
- de persoon van de bestuurders, commissarissen en andere beleidsbepalers van een cliënt.

Let op! Is een instelling niet in staat om bepaalde risico's adequaat te ondervangen? Dan ligt het voor de hand dat de instelling die risico's vermijdt door bepaalde diensten niet te leveren of tussentijds te

² Met andere woorden, wat voor soort activiteiten de instelling verricht.

³ In bijvoorbeeld een grotere instelling zijn gewoonlijk meer maatregelen nodig om de risico's vast te stellen en te beoordelen dan in een kleine instelling. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld een instelling die internationaal actief is.

⁴ Deze verplichting geldt sinds de wetwijziging van 25 juli 2018. Sinds 2008 zijn instellingen verplicht een risicogericht cliëntenonderzoek te doen. Dat veronderstelde al dat instellingen een risicobeleid hanteren. De verplichting om dit beleid te baseren op een risicoanalyse is een logische uitbreiding.

⁵ De risicoanalyse dient als basisinstrument om te voorkomen dat de dienstverlening van de instelling wordt misbruikt voor witwassen of financieren van terrorisme (Kamerstukken II, 2017-2018, 24 808, nr. 3, p. 43).

⁶ Artikel 2b, lid 2, Wwft.

⁷ Besteed bij het opstellen van het risicobeleid ook aandacht aan de supranationale risicobeoordeling en de nationale risico beoordeling. We verwijzen hiervoor naar paragraaf 5.3 van de RS Wwft.

⁸ Dit is de wijze waarop doorgaans het contact met de cliënt plaatsvindt (Algemene leidraad Wwft van het ministerie van Financiën en het ministerie van Justitie en Veiligheid, 21 juli 2020, p. 7). Een instelling en de cliënt kunnen persoonlijk contact hebben over de dienstverlening (in de zin van dat ze elkaar zien). Er kan echter ook sprake zijn van dienstverlening op afstand (bijvoorbeeld een instelling en een cliënt hebben uitsluitend telefonisch of online contact, of ze hebben alleen contact via een tussenpersoon van wie niet bekend is of deze moet voldoen aan regels die vergelijkbaar zijn de Wwft).

⁹ Volgens artikel 2b Wwft moet een instelling in elk geval rekening houden met de vijf eerstgenoemde risicofactoren.





beëindigen.¹⁰

Vastleggen en actueel houden

Een instelling stelt de risico's op witwassen en financieren van terrorisme vast en beoordeelt deze. Daarnaast moet zij de resultaten van de risicoanalyse vastleggen en actueel houden. Daarom is het nodig dat een instelling regelmatig een risicoanalyse maakt. Een instelling maakt soms ook tussentijds een risicoanalyse, namelijk als een wijziging in de omstandigheden daartoe aanleiding geeft. Dit is bijvoorbeeld het geval als de dienstverlening of de bedrijfsvoering van een instelling wijzigt. Als het BFT daarnaar vraagt, moet een instelling de resultaten van haar risicoanalyse aan het BFT verstrekken.

2.2 Verantwoordelijkheid dagelijks beleidsbepaler

De instelling met meerdere dagelijks beleidsbepalers wijst ten minste één dagelijks beleidsbepaler aan, die belast wordt met de verantwoordelijkheid voor de naleving van de Wwft.¹¹ Dit betreft een interne verantwoordelijkheid. Formeel is de instelling verantwoordelijk. De Wwft legt verplichtingen op aan de instelling. Is een instelling onderdeel van een groep die uit meer dan één instelling bestaat? Dan kan de dagelijks beleidsbepaler zich ook op holdingniveau bevinden.¹²

2.3 Compliancefunctie

Als de instelling vijftig of meer werknemers heeft, stelt de instelling een onafhankelijke compliancefunctie in. Instellingen met minder dan vijftig werknemers, waarvan de aard een verhoogd risico op witwassen en terrorismefinanciering meebrengt, stelt eveneens een onafhankelijke compliancefunctie in. De compliancefunctie mag ook uitbesteed worden. De uitoefening van de compliancefunctie is gericht op de controle van de naleving van de Wwft en van de regels die daarvoor door de instelling zelf zijn ingesteld. Ook het melden van ongebruikelijke transacties en het verstrekken van de benodigde informatie aan de FIU gebeurt door de compliancefunctie.¹³

2.4 Auditfunctie

De in de vorige alinea genoemde instellingen zorgen ervoor dat op onafhankelijke wijze een auditfunctie wordt uitgeoefend ten aanzien van haar werkzaamheden. De auditfunctie controleert de uitoefening van de compliancefunctie en de naleving van de Wwft door de instelling. De auditfunctie mag uitbesteed worden.

¹⁰ Kamerstukken II, 2017-2018, 34 808, nr. 3, p. 8.

¹¹ Art. 2d, lid 1 Wwft.

¹² Zie ook par. 5.6 van de RS Wwft van 5 december 2023

¹³ Art. 2d, lid 2 en 3 Wwft jo. Specifieke leidraad voor de naleving van de Wwft voor accountants, belastingadviseurs, administratiekantoren en alle overige instellingen genoemd in artikel 1a, lid 4, letter a en b Wwft (24 oktober 2024), pag. 17.





2.5 Wanneer cliëntenonderzoek

De instelling is verplicht om in de volgende gevallen cliëntenonderzoek te doen:¹⁴

- indien zij in of vanuit Nederland een zakelijke relatie aangaat;
- indien zij in of vanuit Nederland een incidentele transactie verricht ten behoeve van de cliënt van ten minste € 15.000, of twee of meer transacties waartussen een verband bestaat met een gezamenlijke waarde van ten minste € 15.000;¹⁵
- indien er indicaties zijn dat een bestaande cliënt betrokken is bij witwassen of financieren van terrorisme;
- indien zij twijfelt aan de betrouwbaarheid van eerder verkregen gegevens van een bestaande cliënt;
- indien het risico van betrokkenheid van een bestaande cliënt bij witwassen of financieren van terrorisme daartoe aanleiding geeft;
- indien er, gelet op de staat waarin een cliënt na een verhuizing woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft, een verhoogd risico op witwassen of financieren van terrorisme bestaat;
- als zij in of vanuit Nederland een incidentele transactie verricht ten behoeve van de cliënt of de trust inhoudende een geldovermaking van ten minste € 1.000.¹⁶

2.6 Risico-georiënteerd

Het cliëntenonderzoek vindt risico-georiënteerd plaats, d.w.z. de intensiteit van het cliëntenonderzoek wordt afgestemd op het risico dat de instelling toekent aan:

- de betreffende cliënt;
- de betreffende dienstverlening of transactie;
- het betreffende land waar de cliënt woont of gevestigd is of zijn zetel heeft.¹⁷

In verband met deze risico-georiënteerde benadering maakt de instelling hierna onderscheid tussen een standaard cliëntenonderzoek (normaal risico), vereenvoudigd cliëntenonderzoek (verlaagd risico) en verscherpt cliëntenonderzoek (verhoogd risico).

¹⁴ Art. 3, lid 5 Wwft.

¹⁵ Dit zal gewoonlijk niet voorkomen bij belastingadviseurs.

¹⁶ Een geldovermaking als bedoeld in artikel 3, lid 9, van Verordening (EU) 2015/847 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie over de betaler en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1781/2006 (PbEU 2015, L 141).

¹⁷ Art. 3, lid 8 en 9 Wwft.



3. Standaard cliëntenonderzoek

Een standaard cliëntenonderzoek bestaat uit de volgende handelingen:¹⁸

1. de cliënt identificeren en zijn of haar identiteit verifiëren;¹⁹
2. de UBO('s) identificeren en redelijke maatregelen nemen om zijn/hun identiteit te verifiëren. Er gelden daartoe enkele specifieke eisen;²⁰
3. het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie vaststellen;²¹
4. de natuurlijke persoon die de cliënt vertegenwoordigt ('vertegenwoordiger') identificeren, de identiteit van de vertegenwoordiger verifiëren en vaststellen of hij of zij tot vertegenwoordiging bevoegd is;²²
5. redelijke maatregelen nemen om te verifiëren of de cliënt ten behoeve van zichzelf optreedt dan wel ten behoeve van een ander;²³ en
6. alleen bij bestaande cliënten, een 'voortdurende controle' uitoefenen op de zakelijke relatie en de tijdens de duur van die relatie verrichte transacties.²⁴

3.1 Identificatie/verificatie cliënt

Cliënt/ natuurlijk persoon

| CLIËNT=NATUURLIJK PERSOON | | |
|---------------------------|--|--|
| | Identificatie door middel van de volgende gegevens ²⁵ | Verificatie door middel van bijvoorbeeld ²⁶ |
| Cliënt | <ul style="list-style-type: none"> • voorna(a)m(en) • achternaam • geboortedatum • adres en woonplaats of plaats van vestiging (i.g.v. een onderneming van een natuurlijk persoon) | <ul style="list-style-type: none"> • geldig paspoort of • geldige Nederlandse identiteitskaart of • geldige identiteitskaart die is afgegeven door het daartoe bevoegde gezag in een andere lidstaat en is voorzien van een pasfoto en de naam van de houder of • geldig Nederlands rijbewijs of |

¹⁸ Artikel 3, lid 2 Wwft en art. 8, lid 5 onder a Wwft.

¹⁹ Artikel 3, lid 2, onderdeel a, Wwft.

²⁰ Artikel 3, lid 2, onderdeel b, Wwft.

²¹ Artikel 3, lid 2, onderdeel c, Wwft.

²² Artikel 3, lid 2, onderdeel e, Wwft.

²³ Artikel 3, lid 2, onderdeel f, Wwft.

²⁴ Artikel 3, lid 2, onderdeel d, Wwft.

²⁵ Zie artikel 33 Wwft.

²⁶ Zie artikel 11 Wwft jo. Art. 4 Uitvoeringsregeling Wwft.



| | | |
|---|--|---|
| | <p>Van het document met behulp waarvan de identiteit is geverifieerd:²⁷</p> <ul style="list-style-type: none"> • de aard • het nummer • de datum en • plaats van uitgifte | <ul style="list-style-type: none"> • geldig rijbewijs dat is afgegeven door het daartoe bevoegde gezag in een andere lidstaat en is voorzien van een pasfoto en de naam van de houder of • reisdocumenten voor vluchtelingen en vreemdelingen of • vreemdelingendocumenten afgegeven op grond van de Vreemdelingenwet 2000 |
| <p>Alleen indien van toepassing: vertegenwoordiger</p> | <ul style="list-style-type: none"> • voorna(a)m(en) • achternaam • geboortedatum • adres • woonplaats <p>Van het document met behulp waarvan de identiteit is geverifieerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de aard, • het nummer en • de datum en • plaats van uitgifte | <p>ID's als hierboven</p> |
| | <ul style="list-style-type: none"> • bevoegdheid tot vertegenwoordiging | <ul style="list-style-type: none"> • in voorkomende gevallen rechterlijke beslissing benoeming tot beschermingsbewindvoerder of curator, anders • (informele) volmacht |

Schema 3.1 Standaard cliëntenonderzoek cliënt=natuurlijk persoon

Cliënt/BV of NV

| CLIËNT=BV of NV | | |
|---|---|--|
| | Identificatie door middel van de volgende gegevens ²⁸ | Verificatie door middel van bijvoorbeeld ²⁹ |
| <p>Nederlandse BV of NV gevestigd in Nederland of buitenlandse BV of NV met vestiging in Nederland</p> | <ul style="list-style-type: none"> • rechtsvorm • statutaire naam • handelsnaam (indien aanwezig) • vestigingsadres (adres, postcode, plaats) • statutaire Zetel | <ul style="list-style-type: none"> • gegevens online verkregen uit het handelsregister of • uittreksel (van papier of digitaal) uit het handelsregister of • akte of verklaring opgemaakt onderscheidenlijk afgegeven door een in Nederland of een andere lidstaat gevestigde advocaat, notaris, kandidaat-notaris of een |

²⁷ Vastlegging van de identificatiegegevens kan het makkelijkst door een kopie ID op te slaan. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) brengt mee dat de pasfoto en het BSN dan worden afgedekt.

²⁸ Zie art. 33 Wwft.

²⁹ Zie artikel 11 Wwft jo. Art. 4 Uitvoeringsregeling Wwft.



| | | | |
|---|---|---|--|
| | <ul style="list-style-type: none"> registratienummer KvK | hiermee vergelijkbare, onafhankelijke beoefenaar van een juridisch beroep | |
| Buitenlandse BV of NV, niet in Nederland gevestigd | <ul style="list-style-type: none"> rechtsvorm statutaire naam vestigingsadres (adres, postcode, plaats) en/of andere identificerende gegevens | <ul style="list-style-type: none"> documenten, gegevens of inlichtingen die bij de wet als geldig middel voor identificatie zijn erkend in de staat van herkomst, zoals gegevens of een uittreksel uit een buitenlands handelsregister of gegevens rechtstreeks verkregen van een business information service zoals Dun & Bradstreet of akte of verklaring opgemaakt onderscheidenlijk afgegeven door een in Nederland of een andere lidstaat gevestigde advocaat, notaris, kandidaat-notaris of een hiermee vergelijkbare, of rechtsonafhankelijke beoefenaar van een juridisch beroep | |
| Vertegenwoordiger van NV of BV | <ul style="list-style-type: none"> voorna(a)m(en) achternaam geboortedatum | <ul style="list-style-type: none"> bij voorkeur de ID's genoemd in schema 3.1, maar vormvrij | |
| | <ul style="list-style-type: none"> bevoegdheid tot vertegenwoordiging | <ul style="list-style-type: none"> als sprake is van formele vertegenwoordigingsbevoegdheid blijkt dit meestal uit de gegevens of het uittreksel uit het handelsregister, anders (informele) volmacht een LinkedIn profiel met foto, vermelding relevante werkgever en tenminste 15 onafhankelijke relaties of informatie op een betrouwbare nieuws-site of een website van de onderneming, mits van zodanige omvang dat er geen twijfel bestaat over de betrouwbaarheid van deze informatie op de website | |
| | Niet beursgenoteerd ³⁰ | | Beursgenoteerd ³¹ |
| "Gewone" UBO *) | <ul style="list-style-type: none"> hoedanigheid van UBO voorna(a)m(en) achternaam indien mogelijk: adres of geboortedatum en –plaats of andere unieke combinatie van gegevens | <ul style="list-style-type: none"> voor verificatie van de hoedanigheid van UBO dient kennis van de eigendoms- en zeggenschapsstructuur verkregen te worden "op basis van redelijke maatregelen" (afhankelijk van de risicobeoordeling door de | <p style="text-align: center;">X</p> <p>Niet van toepassing</p> |

³⁰ Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een naamloze vennootschap, niet zijnde een vennootschap die als uitgevende instelling is onderworpen aan openbaarmakingsvereisten als bedoeld in de richtlijn transparantie, dan wel aan vergelijkbare internationale standaarden, met inbegrip van een 100 procent dochtermaatschappij van een dergelijke vennootschap.

³¹ Wel zijnde een in de vorige noot omschreven vennootschap, met inbegrip van een 100 procent dochtermaatschappij van een dergelijke vennootschap.



| | | | |
|--|---|---|--|
| | <ul style="list-style-type: none"> • woonplaats (t.b.v. risicoprofiel) | beroepsbeoefenaar wordt inzicht in de structuur verkregen d.m.v. een van de cliënt ontvangen organogram of raadpleging van websites tot het in kaart brengen van de structuur d.m.v. gegevens of uittreksels uit het handelsregister waaruit de gehele lijn naar boven blijkt) | |
| Alleen indien van toepassing: "pseudo-UBO" (**) | <ul style="list-style-type: none"> • hoedanigheid van "pseudo-UBO" • voorna(a)m(en) • achternaam • indien mogelijk: adres of geboortedatum en –plaats of andere unieke combinatie van gegevens • woonplaats (t.b.v. risicoprofiel) | <ul style="list-style-type: none"> • hoedanigheid van statutair bestuurder blijkt meestal meestal uit de gegevens of het uittreksel uit het handelsregister, anders • informatie op een betrouwbare nieuwssite of een website van de onderneming, mits van zodanige omvang dat er geen twijfel bestaat over de betrouwbaarheid van deze informatie op de website of • oprichtingsakte van BV of NV | <div style="text-align: center; font-size: 2em; font-weight: bold;">X</div> <p>Niet van toepassing</p> |

Schema 3.2 Standaard cliëntenonderzoek cliënt= BV of NV

- *) "Gewone" UBO van een BV of NV is de natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigenaar is van of zeggenschap heeft over de vennootschap, via:
- het direct of indirect houden van meer dan 25 procent van de aandelen, van de stemrechten of van het eigendomsbelang in de vennootschap, met inbegrip van het houden van toonderaandelen; of
 - andere middelen, waaronder de voorwaarden voor consolidatie van een jaarrekening, bedoeld in artikel 406, in samenhang met de artikelen 24a, 24b en 24d, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
- ***) Wanneer een Wwft-instelling na uitputting van alle mogelijke middelen geen "gewone" UBO (op basis van eigendom of zeggenschap) kan achterhalen of er aan twijfelt dat een gevonden UBO wel echt zeggenschap heeft en er geen grond van verdenking van witwassen of terrorismefinanciering bestaat, moet de instelling het hoger leidinggevend personeel van de rechtspersoon als UBO aanwijzen. In dit kader wordt onder hoger leidinggevend personeel een **statutair bestuurder** verstaan.

Cliënt/overige rechtspersoon

| CLIËNT=OVERIGE RECHTSPERSOON (stichting, verenigingen of vergelijkbare juridische entiteit) | | |
|--|--|--|
| | Identificatie door middel van de volgende gegevens³² | Verificatie door middel van bijvoorbeeld³³ |

³² Zie art. 33 Wwft.

³³ Zie artikel 11 Wwft jo. Art. 4 Uitvoeringsregeling Wwft.



| | | |
|--|--|--|
| Nederlandse rechtspersoon gevestigd in Nederland of buitenlandse rechtspersoon met vestiging in Nederland | <ul style="list-style-type: none"> • rechtsvorm • statutaire naam • handelsnaam • vestigingsadres (adres, postcode, plaats) • statutaire Zetel • registratienummer KvK | <ul style="list-style-type: none"> • gegevens online verkregen uit het handelsregister of • uittreksel (van papier of digitaal) uit het handelsregister of • akte of verklaring opgemaakt onderscheidenlijk afgegeven door een in Nederland of een andere lidstaat gevestigde advocaat, notaris, kandidaat-notaris of een hiermee vergelijkbare, onafhankelijke beoefenaar van een juridisch beroep • voor een VVE: statuten van die vereniging die deel uitmaken van het reglement van de akte van splitsing als bedoeld in artikel 111 van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek |
| Buitenlandse rechtspersoon, niet in Nederland gevestigd | <ul style="list-style-type: none"> • rechtsvorm • statutaire naam • vestigingsadres (adres, postcode, plaats) en/of andere identificerende gegevens | <ul style="list-style-type: none"> • documenten, gegevens of inlichtingen die bij de wet als geldig middel voor identificatie zijn erkend in de staat van herkomst, zoals gegevens of een uittreksel uit een buitenlands handelsregister of • betrouwbare en in het internationale verkeer gebruikelijke documenten uit onafhankelijke bron, zoals gegevens rechtsreeks verkregen van een business information service zoals Dun & Bradstreet |
| Vertegenwoordiger van rechtspersoon | <ul style="list-style-type: none"> • voorna(a)m(en) • achternaam • geboortedatum | <ul style="list-style-type: none"> • bij voorkeur de ID's genoemd in schema 3.1, maar vormvrij |
| | <ul style="list-style-type: none"> • bevoegdheid tot vertegenwoordiging | <ul style="list-style-type: none"> • als sprake is van formele vertegenwoordigingsbevoegdheid blijkt dit meestal uit de gegevens of het uittreksel uit het handelsregister, anders • (informele) volmacht of • een LinkedIn profiel met foto, vermelding relevante werkgever en tenminste 15 onafhankelijke relaties of • informatie op een betrouwbare nieuwssite of een website van de onderneming, mits van zodanige omvang dat er geen twijfel bestaat over de betrouwbaarheid van deze informatie op de website |
| "Gewone" UBO * | <ul style="list-style-type: none"> • hoedanigheid van UBO • voorna(a)m(en) • achternaam • indien mogelijk: adres of geboortedatum en –plaats of andere unieke combinatie van gegevens • woonplaats (t.b.v. risicoprofiel) | <ul style="list-style-type: none"> • voor verificatie van de hoedanigheid van UBO dient kennis van de eigendoms- en zeggenschapsstructuur verkregen te worden "op basis van redelijke maatregelen" (afhankelijk van de risico-inschatting door de beroepsbeoefenaar wordt inzicht in de structuur verkregen d.m.v. een van de cliënt ontvangen organogram of het raadplegen van websites tot het in kaart brengen van de structuur d.m.v. gegevens of uittreksels uit het handelsregister waaruit de gehele lijn naar boven blijkt) |



| | | |
|--|---|--|
| <p>Alleen indien van toepassing: “pseudo-UBO” **)</p> | <ul style="list-style-type: none"> • hoedanigheid van “pseudo-UBO” • voorna(a)m(en) • achternaam • indien mogelijk: adres of geboortedatum en –plaats of andere unieke combinatie van gegevens • woonplaats (t.b.v. risicoprofiel) | <ul style="list-style-type: none"> • de hoedanigheid van statutair bestuurder blijkt meestal meestal uit de gegevens of het uittreksel uit het handelsregister, anders • informatie op een betrouwbare nieuwssite of een website van de onderneming, mits van zodanige omvang dat er geen twijfel bestaat over de betrouwbaarheid van deze informatie op de website of • oprichtingsakte van de rechtspersoon |
|--|---|--|

Schema 3.3 Standaard cliëntenonderzoek cliënt=overige rechtspersoon

- *) “Gewone” UBO van een “overige rechtspersoon” is een natuurlijk persoon die de uiteindelijke eigenaar is van of zeggenschap heeft over de rechtspersoon, via:
- het direct of indirect houden van meer dan 25 procent van het eigendomsbelang in de rechtspersoon of
 - het direct of indirect kunnen uitoefenen van meer dan 25 procent van de stemmen bij besluitvorming ter zake van wijziging van de statuten van de rechtspersoon of
 - het kunnen uitoefenen van feitelijk zeggenschap over de rechtspersoon
- ***) Wanneer een Wwft-instelling na uitputting van alle mogelijke middelen geen “gewone” UBO (op basis van eigendom of zeggenschap) kan achterhalen of er aan twijfelt dat een gevonden UBO wel echt zeggenschap heeft en er geen grond van verdenking van witwassen of terrorismefinanciering bestaat, moet de instelling het hoger leidinggevend personeel van de rechtspersoon als UBO aanwijzen. In dit kader wordt onder hoger leidinggevend personeel een **statutair bestuurder** verstaan.



Clïent/vennoot personenvennootschap

| CLIËNT=VENNOOT PERSONENVENNOOTSCHAP of vertegenwoordigt rederij, Europees economisch samenwerkingsverband of andere juridische entiteit vergelijkbaar met een personenvennootschap | | |
|--|---|--|
| | Identificatie door middel van de volgende gegevens ³⁴ | Verificatie door middel van bijvoorbeeld ³⁵ |
| Vennoot | <ul style="list-style-type: none"> • voorna(a)m(en) • achternaam • geboortedatum • adres met (woonplaats of) plaats van vestiging <p>Van het document met behulp waarvan de identiteit is geverifieerd:³⁶</p> <ul style="list-style-type: none"> • de aard • het nummer • de datum en • plaats van uitgifte | <ul style="list-style-type: none"> • geldig paspoort of • geldige Nederlandse identiteitskaart of • geldige identiteitskaart die is afgegeven door het daartoe bevoegde gezag in een andere lidstaat en is voorzien van een pasfoto en de naam van de houder of • geldig Nederlands rijbewijs of • geldig rijbewijs dat is afgegeven door het daartoe bevoegde gezag in een andere lidstaat en is voorzien van een pasfoto en de naam van de houder of • reisdocumenten voor vluchtelingen en vreemdelingen of • vreemdelingendocumenten afgegeven op grond van de Vreemdelingenwet 2000³⁷ |
| Personenvennootschap | <ul style="list-style-type: none"> • bevoegdheid tot vertegenwoordiging personenvennootschap | <ul style="list-style-type: none"> • gegevens online verkregen uit het handelsregister of • uittreksel (op papier of digitaal) uit het handelsregister of • vennootschapsovereenkomst of andere documenten van de personenvennootschap |
| Personenvennootschap | <ul style="list-style-type: none"> • rechtsvorm • handelsnaam • vestigingsadres (adres, postcode, plaats) • registratienummer KvK | <ul style="list-style-type: none"> • gegevens online verkregen uit het handelsregister of • uittreksel (van papier of digitaal) uit het handelsregister of • vennootschapsovereenkomst of • akte of verklaring opgemaakt onderscheidenlijk afgegeven door een in Nederland of een andere lidstaat gevestigde advocaat, notaris, kandidaat-notaris of een hiermee vergelijkbare, onafhankelijke beoefenaar van een juridisch beroep |
| Vertegenwoordiger | <ul style="list-style-type: none"> • voorna(a)m(en) • achternaam | <ul style="list-style-type: none"> • Bij voorkeur de hierboven genoemde ID's, maar vormvrij |

³⁴ Zie art. 33 Wwft.

³⁵ Zie artikel 11 Wwft jo. Art. 4 Uitvoeringsregeling Wwft.

³⁶ Vastlegging van de identificatiegegevens kan het makkelijkst door een kopie ID op te slaan. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) brengt mee dat de pasfoto en het BSN dan worden afgedekt.

³⁷ Deze opsomming is niet limitatief. Andere soortgelijke documenten zijn ook toegestaan.



| | | |
|--|---|--|
| (indien dit een ander is dan de hierboven genoemde venoot) | <ul style="list-style-type: none"> • geboortedatum | |
| | <ul style="list-style-type: none"> • bevoegdheid tot vertegenwoordiging (venoot en/of vennootschap) | <ul style="list-style-type: none"> • als sprake is van formele vertegenwoordigingsbevoegdheid blijkt dit meestal uit de gegevens of het uittreksel uit het handelsregister, anders of • (informele) volmacht of • een LinkedIn profiel met foto, vermelding relevante werkgever en tenminste 15 onafhankelijke relaties of • informatie op een betrouwbare nieuwssite of een website van de onderneming, mits van zodanige omvang dat er geen twijfel bestaat over de betrouwbaarheid van deze informatie op de website of • vennootschapsovereenkomst |
| “Gewone” UBO *) | <ul style="list-style-type: none"> • hoedanigheid van UBO • voorna(a)m(en) • achternaam • indien mogelijk: adres of geboortedatum en –plaats of andere unieke combinatie van gegevens • woonplaats (t.b.v. risicoprofiel) | <ul style="list-style-type: none"> • vennootschapsovereenkomst of ander document van de personenvennootschap • bij eventuele achterliggende vennootschapsstructuren inzicht verkrijgen in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur “op basis van redelijke maatregelen” (afhankelijk van de risico-inschatting door de beroepsbeoefenaar wordt inzicht in de structuur verkregen d.m.v. een van de cliënt ontvangen organogram of het raadplegen van websites tot het in kaart brengen van de structuur d.m.v. gegevens of uittreksels uit het handelsregister waaruit de gehele lijn naar boven blijkt) |
| Alleen indien van toepassing: “pseudo-UBO” **) | <ul style="list-style-type: none"> • hoedanigheid van “pseudo-UBO” • voorna(a)m(en) • achternaam • indien mogelijk: adres of geboortedatum en –plaats of andere unieke combinatie van gegevens • woonplaats (t.b.v. risicoprofiel) | <ul style="list-style-type: none"> • de hoedanigheid van bestuurder blijkt meestal uit de gegevens of het uittreksel uit het handelsregister, anders • informatie op een betrouwbare nieuwssite of een website van de onderneming, mits van zodanige omvang dat er geen twijfel bestaat over de betrouwbaarheid van deze informatie op de website of • vennootschapsakte of ander document van de personenvennootschap |

Schema 3.4 Standaard cliëntenonderzoek cliënt=venoot personenvennootschap

- *) “Gewone” UBO van een personenvennootschap is de natuurlijke persoon die het uiteindelijke economisch belang heeft of zeggenschap heeft over de personenvennootschap via:
- het direct of indirect houden van meer dan 25 procent van het eigendomsbelang in de personenvennootschap;
 - het direct of indirect kunnen uitoefenen van meer dan 25 procent van de stemmen bij besluitvorming ter zake van wijziging van de overeenkomst die ten grondslag ligt aan de personenvennootschap, of ter zake van de uitvoering van die overeenkomst anders dan door daden van beheer, voor zover in die overeenkomst besluitvorming bij meerderheid van stemmen is voorgeschreven; of



- het kunnen uitoefenen van feitelijke zeggenschap over de personenvennootschap.
-
- ***) Wanneer een Wwft-instelling na uitputting van alle mogelijke middelen geen “gewone” UBO (op basis van eigendom of zeggenschap) kan achterhalen of er aan twijfelt dat een gevonden UBO wel echt zeggenschap heeft en er geen grond van verdenking van witwassen of terrorismefinanciering bestaat, moet de instelling het hoger leidinggevend personeel van de rechtspersoon als UBO aanwijzen. In dit kader wordt onder hoger leidinggevend personeel een **statutair bestuurder** verstaan.

Cliënt/trustee van trust

| CLIËNT=TRUSTEE VAN EEN TRUST | | |
|------------------------------|--|--|
| | Identificatie door middel van de volgende gegevens ³⁸ | Verificatie door middel van bijvoorbeeld ³⁹ |
| Trustee | <ul style="list-style-type: none"> • indien natuurlijk persoon, zie schema 3.1 • indien rechtspersoon, zie schema 3.2 of 3.3 | <ul style="list-style-type: none"> • indien natuurlijk persoon, zie schema 3.1 • indien rechtspersoon, zie schema 3.2 of 3.3 |
| | <ul style="list-style-type: none"> • hoedanigheid van vertegenwoordigingsbevoegde trustee | <ul style="list-style-type: none"> • documenten, gegevens en inlichtingen uit betrouwbare en onafhankelijke bron, zoals de trustakte |
| Trust | <ul style="list-style-type: none"> • het doel en de aard van de trust • het recht waardoor de trust wordt beheerst | <ul style="list-style-type: none"> • Documenten, gegevens en inlichtingen uit betrouwbare en onafhankelijke bron, zoals de trustakte |
| “Gewone” UBO *) | <ul style="list-style-type: none"> • hoedanigheid van UBO • voorna(a)m(en) • achternaam • indien mogelijk: adres of geboortedatum en –plaats of andere unieke combinatie van gegevens • woonplaats (t.b.v. risicoprofiel) | <ul style="list-style-type: none"> • Documenten, gegevens en inlichtingen uit betrouwbare en onafhankelijke bron, zoals de trustakte |

Schema 3.5 Standaard cliëntenonderzoek cliënt=trustee van een trust

- *) “Gewone” UBO van een trust is
- de oprichter of oprichters;
 - de trustee of trustees;
 - voor zover van toepassing, de protector of protectors;
 - de begunstigden, of voor zover de afzonderlijke personen die de begunstigden zijn van de trust niet kunnen worden bepaald, de groep van personen in wier belang de trust hoofdzakelijk is opgericht of werkzaam is;
 - elke andere natuurlijke persoon die door directe of indirecte eigendom of via andere middelen uiteindelijke zeggenschap over de trust uitoefent.

³⁸ Zie art. 33 Wwft.

³⁹ Zie artikel 11 Wwft jo. Art. 4 Uitvoeringsregeling Wwft.



N.B. Bij een trust bestaat geen behoefte aan een “pseudo-UBO”, omdat er altijd één of meer gewone UBO’s zullen zijn.

Cliënt/kerkgemeenschap

| CLIËNT=KERKGEMEENSCHAP | | |
|---|--|---|
| | Identificatie door middel van de volgende gegevens ⁴⁰ | Verificatie door middel van bijvoorbeeld ⁴¹ |
| Kerkgemeenschap | <ul style="list-style-type: none"> • naam • adres • hoedanigheid kerkgemeenschap | <ul style="list-style-type: none"> • document waaruit blijkt dat een kerkgemeenschap of lichaam waarin zij is verenigd, is aangesloten bij het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken dan wel dat het kerkgemeenschap of lichaam is aangemerkt als ANBI of in voorkomend geval • document waaruit blijkt dat een zelfstandig onderdeel van een kerkgemeenschap als bedoeld in de vorige bullit deel uitmaakt van dat kerkgemeenschap en het kerkgemeenschap voldoet aan het bepaalde in de vorige bullit. |
| Vertegenwoordiger | <ul style="list-style-type: none"> • voorna(a)m(en) • achternaam • geboortedatum | <ul style="list-style-type: none"> • bij voorkeur ID's genoemd in schema 3.1, maar vormvrij |
| | <ul style="list-style-type: none"> • bevoegdheid tot vertegenwoordiging | <ul style="list-style-type: none"> • documenten, gegevens of inlichtingen uit betrouwbare en onafhankelijke bron |
| “Gewone” UBO *) | <ul style="list-style-type: none"> • hoedanigheid van UBO • voorna(a)m(en) • achternaam • indien mogelijk: adres of geboortedatum en –plaats of andere unieke combinatie van gegevens • woonplaats (t.b.v. risicoprofiel) | <ul style="list-style-type: none"> • statuut van kerkgemeenschap |
| Alleen indien van toepassing: “pseudo-UBO” **) | <ul style="list-style-type: none"> • voorna(a)m(en) • achternaam • indien mogelijk: adres of geboortedatum en –plaats of andere unieke combinatie van gegevens • woonplaats (t.b.v. risicoprofiel) | <ul style="list-style-type: none"> • statuut van kerkgemeenschap of • documenten van de kerkelijke organisatie |

⁴⁰ Zie art. 33 Wwft.

⁴¹ Zie artikel 11 Wwft jo. Art. 4 Uitvoeringsregeling Wwft.





Schema 3.6 Standaardcliëntenonderzoek cliënt=kerkgenootschap

- *) “Gewone” UBO van een kerkgenootschap is een natuurlijke persoon die bij ontbinding van het kerkgenootschap als rechtsopvolger in het statuut van het kerkgenootschap is benoemd.
- ***) Wanneer een Wwft-instelling na uitputting van alle mogelijke middelen geen “gewone” UBO kan achterhalen of er aan twijfelt dat een gevonden UBO wel echt de UBO is en er geen grond van verdenking van witwassen of terrorismefinanciering bestaat, moet de instelling een natuurlijke persoon als “pseudo-UBO” aanwijzen die als **bestuurder staat vermeld in het eigen statuut, of zo mogelijk als bestuurder staat genoemd in de documenten van de kerkelijke organisatie.**

3.2 Vastellen of cliënt of UBO een PEP is

Een Politiek Prominent Persoon (Engels: Politically Exposed Person, PEP) is een natuurlijk persoon die een functie bekleedt of bekleed heeft, genoemd in het Uitvoeringsbesluit Wwft. Directe familie en ‘naast geassocieerden’ van een “hoofd-PEP” worden ook als PEP aangemerkt. Een instelling stelt op risico gebaseerde procedures vast om te bepalen of de cliënt of een UBO een PEP is.⁴²

Indien er op grond van concrete aanwijzingen of vermoedens sprake kan zijn van een PEP, wordt de betreffende naam gecontroleerd met een zoekmachine op het internet of met een daarvoor bestemde internationale commerciële database. De instelling kan er ook voor kiezen cliënten en UBO’s uit bepaalde landen altijd te controleren.

De volgende functionarissen worden aangemerkt als PEP (dit zijn de “hoofd-PEP’s”):⁴³

- a) staatshoofden, regeringsleiders, ministers en staatssecretarissen;
- b) parlementsleden;
- c) leden van hooggerechtshoven, constitutionele hoven en andere hoge rechterlijke instanties die arresten wijzen waartegen doorgaans geen verder beroep mogelijk is;
- d) leden van rekenkamers of van directies van centrale banken;
- e) ambassadeurs, zaakgelastigden en hoge legerofficieren;
- f) leden van bestuurs-, leidinggevende of toezichthoudende organen van overheidsbedrijven.

Middelbare of lagere ambtenaren vallen niet onder de onder a) tot en met f) genoemde categorieën. Onder de onder a) tot en met e) genoemde categorieën vallen, waar toepasselijk, ook posten op internationaal niveau, waaronder EU-niveau.

⁴² Art. 8, lid 5 onder a Wwft.

⁴³ Zie art. 2 Uitvoeringsbesluit Wwft.





De directe familieleden van een PEP die zelf ook als zodanig worden aangemerkt zijn:

- de echtgenoot of echtgenote;
- een partner die naar nationaal recht als gelijkwaardig met een echtgenoot of echtgenote wordt aangemerkt;
- de kinderen en hun echtgenoten of partners;
- de ouders.

De “naast geassocieerden” van een PEP die zelf ook als zodanig worden aangemerkt zijn:

- a. een natuurlijke persoon *van wie bekend is*, dat deze met een PEP de gezamenlijke uiteindelijke begunstigde is van juridische entiteiten of juridische constructies of met genoemde persoon andere nauwe zakelijke relaties heeft;
- b. een natuurlijke persoon die alleen de juridische begunstigde is van een juridische entiteit of juridische constructie *waarvan bekend is*, dat deze is opgezet ten behoeve van de feitelijke begunstiging van de in lid 1 genoemde persoon.

De Belastingdienst heeft voorts een concretisering gemaakt van de functies die in Nederland als politiek prominent worden aangemerkt.⁴⁴ Deze lijst is als Bijlage 2 opgenomen.

3.3 Vaststellen doel en aard van de beoogde relatie

Tot het doen van een cliëntenonderzoek behoort tevens de vaststelling van het doel en de aard van de beoogde relatie.⁴⁵ Beiden vloeien voort uit de dienstverlening⁴⁶ die van de belastingadviseur wordt gevraagd en worden veelal in een opdrachtbevestiging vastgelegd. Bij enige twijfel dient nader onderzoek gedaan te worden, zo nodig in overleg met een interne functionaris verantwoordelijk voor compliance/riskmanagement.

3.4 Monitoring

Zolang een zakelijke relatie bestaat met een cliënt, dient de instelling de cliënt, zijn handelwijze, de zeggenschaps- of eigendomsstructuur, vermogenssituatie, zakenrelaties en familierelaties (indien van toepassing) e.d. regelmatig te monitoren op veranderingen in het risicoprofiel.

Deze monitoring dient plaats te vinden door degenen die de cliënt bedienen alsook waar mogelijk op gezette tijden gecentraliseerd bijvoorbeeld op het niveau van de afdelingen riskmanagement, cliëntadministratie en de financiële administratie.

⁴⁴ Zie artikel 2 van het Uitvoeringsbesluit Wwft 2019 en art 20bis van de Richtlijn EU 2018/843 van 30 mei 2018.

⁴⁵ Art. 3 lid 2, onder c Wwft.

⁴⁶ Mvt TK 2007-2008, 31 238, nr. 3 p. 18.





3.5 Vastlegging

De instelling moet specifieke gegevens vastleggen die gebruikt zijn voor de identificatie en verificatie.⁴⁷ De Wwft somt deze gegevens uitdrukkelijk op voor de verschillende soorten cliënten, uiteindelijk belanghebbenden, vennootschappen of andere juridische entiteiten, trusts of andere juridische constructies. De vast te leggen gegevens vormen hierdoor in wezen een onderdeel van de identificatie- en verificatievereisten en zijn daarom opgenomen in de schema's 3.1 t/m 3.6. Voor zover deze gegevens niet worden vastgelegd in administratieve systemen zoals een cliëntrelatiemanagementsysteem en/of een urenregistratiesysteem, dient deze informatie op andere consistente wijze bijvoorbeeld in het (elektronische) cliëntdossier te worden vastgelegd.

⁴⁷ Art. 33 Wwft.



4. Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

4.1 Voorwaarden

De instelling kan een vereenvoudigd cliëntenonderzoek instellen als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:⁴⁸

- De instelling beschikt over voldoende gegevens waaruit blijkt dat sprake is van een zakelijke relatie/transactie die naar haar aard een laag risico op witwassen of financieringen terrorisme meebrengt, legt die vast en houdt deze actueel.
- Er zijn geen contra-indicaties bekend, zoals een directielid, vertegenwoordiger⁴⁹ of UBO die een PEP is of een vermoeden van witwassen of terrorismefinanciering (in het geval van deze contra-indicaties moet verscherpt cliëntenonderzoek plaatsvinden).
- De instelling zorgt voor een toereikende controle om ongebruikelijke transacties te kunnen melden.

4.2 Laag risicofactoren

| Laag risicofactoren ⁵⁰ | |
|--|---|
| Cliënt Financiële instelling Kredietinstelling Geldtransactiekantoor Levensverzekeringsmaatschappij Beleggingsonderneming | Beursgenoteerde vennootschap binnen de EU of een 100% (in)directe deelneming daarvan |
| | Overheid(sdienst) of overheidsbedrijf binnen de EU |
| | Met betrekking tot de landen met een adequaat transparantie niveau verwijzen wij o.a. naar de www.nvb.nl en daarop te vinden publicatie list-of-recognised-exchanges_dec2023.pdf . ⁵¹ |
| Dienstverlening/transactie | Verzorgen van aangiften inkomstenbelasting of het geven van adviezen daarover waarbij de belastingplichtige geen belastbare winst uit onderneming geniet en geen belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden heeft en geen aanmerkelijk belang heeft en geen voordeel uit sparen en beleggen heeft |

4.3 Wat houdt het vereenvoudigd cliëntenonderzoek in

De instelling kan

- de identiteit van de cliënt met verlaagde intensiteit verifiëren, bijvoorbeeld door de officiële naam en adresgegevens uit betrouwbare bron te verwerven (i.p.v. een uittreksel handelsregister

⁴⁸ Zie art. 6 Wwft.

⁴⁹ NB: de Wwft verplicht niet tot het actief controleren van de PEP-status van een directie-lid of vertegenwoordiger.

⁵⁰ De genoemde laag risicofactoren zijn ontleend aan Bijlage II van de vierde anti-witwasrichtlijn en artikel 6 (oud) van de Wwft van voor 2018.

⁵¹ Daarnaast verwijzen wij ook naar voetnoot 317 op bladzijde 58 van de RS Wwft.





of akte) of in het geval de cliënt een natuurlijk persoon is de identiteit te verifiëren m.b.v. kopie ID i.p.v. verificatie aan de hand van het originele document in persoon;

- nader onderzoek naar de (pseudo-)UBO achterwege te laten;
- identificatie en/of verificatie van de vertegenwoordiger achterwege te laten;
- de frequentie van de controle op veranderingen bij de cliënt verminderen.

Wel dienen de gegevens op basis waarvan tot een vereenvoudigd onderzoek is besloten te worden vastgelegd, bijvoorbeeld een gedateerde print van het relevante register: www.dnb.nl of www.afm.nl.



5. Verscherpt cliëntenonderzoek

5.1 Criteria

De instelling doet een verscherpt cliëntenonderzoek in de volgende gevallen:⁵²

1. De instelling heeft indicaties dat sprake is van witwassen of financiering van terrorisme;
2. De cliënt, de zakelijke relatie of het land van vestiging van de cliënt brengen naar hun aard een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme met zich;
3. Bij dienstverlening aan politiek prominente personen (PEP's) of cliënten met een directielid, vertegenwoordiger⁵³ of uiteindelijk belanghebbende (UBO) die een PEP is.

5.2 Hoog risicofactoren

| Hoog risicofactoren ⁵⁴ | |
|-----------------------------------|--|
| Cliënt | 1. Cliënten waar veel contant geld beschikbaar is (bijvoorbeeld antiekhandelaar, casino's, wisselkantoren, autohandelaren, juweliers, botenhandelaren) |
| | 2. Cliënten waarvan de aandelen aan toonder zijn |
| | 3. Cliënten die onjuiste of onvolledige informatie verschaffen of twijfel bestaat over de juistheid van de verstrekte informatie of volledigheid daarvan |
| | 4. Cliënten waarbij sprake is van (eenmalige) complexe spoedeisende dienstverlening zonder aanwijsbare reden |
| | 5. Cliënten die beschikken over vermogen waarvan de herkomst onduidelijk is |
| | 6. (Nieuwe) cliënten afkomstig van buiten de regio zonder dat hiervoor een verklaring aanwezig is |
| | 7. Cliënten met een onduidelijk of wisselend vestigingsadres zonder dat hiervoor een verklaring aanwezig is |
| | 8. Cliënten waarbij de bedrijfsactiviteiten onduidelijk zijn of die gebruik maken van tussenpersonen waarvan de rol onduidelijk is |
| | 9. Geen direct contact met de cliënt bij de aanvang van de relatie en daarna, wanneer dit wel voor de hand zou liggen |
| | 10. Onduidelijkheid over de positie van tussenpersonen |

⁵² Art. 3, lid 8 en 9 en art. 8 Wwft.

⁵³ NB: de Wwft verplicht niet tot het actief controleren van de PEP-status van een directie-lid of vertegenwoordiger en verbindt dan ook niet expliciet bepaalde gevolgen aan hun PEP-status.

⁵⁴ Deze richtlijnen zijn grotendeels ontleend aan de RBA for the Accounting Profession van de FATF van juni 2019. Het is raadzaam deze zelf ook nog te raadplegen. Zie ook: [risk-based approach guidance for the accounting profession](#) en Bijlage III bij de vierde anti-witwasrichtlijn.



| | |
|---------------------------------------|---|
| | 11. Onduidelijkheid over de wisseling van eigendom |
| | 12. Onduidelijkheid over de activiteiten van de onderneming |
| | 13. Veelvuldige wijziging van de juridische structuur van de cliënt |
| | 14. Directie lijkt te handelen op instructie van onbekende partij(en) |
| | 15. Cliënten met een nodeloos ingewikkelde structuur |
| | 16. De keuze van cliënt voor de accountant of adviseur ligt niet voor de hand gezien omvang, specialisatie of locatie |
| | 17. Cliënten afkomstig uit delen van de wereld waar sprake is van (burger)oorlogen of andere gewapende conflicten |
| | 18. Cliënten met een niet verklaarbare voorkeur voor buitenlandse rechtsvormen |
| | 19. Cliënten waarvan de bron van het vermogen onduidelijk is |
| | 20. Ondernemingen waarvan in de praktijk is gebleken dat ze mogelijk als dekmantel voor criminele activiteiten kunnen fungeren (bijvoorbeeld auto schadebedrijven, pizzeria's, snackbars, autopoetsbedrijven, Oosterse toko's, videotheken, afvalverwerkingsbedrijven, seksbranche/massagesalons/hotelkamerverhuur) |
| | 21. Horecaondernemingen |
| | 22. Belwinkels |
| | 23. Ondernemingen die handelen in drugs gerelateerde producten (growshops, coffeeshops, smartshops, headshops en seedshops) |
| | 24. Kamerbemiddelingsbureaus en hotels |
| | 25. Schildersbedrijven en bouwbedrijven (in verband met zwarte omzet en/of mogelijk steekpenningen / smeergelden) |
| | 26. Voetbalmakelaars |
| | 27. Cliënten die in autobanden, schroot, computeronderdelen of mobiele telefoons handelen (i.v.m. BTW carousel fraude) |
| Dienstverlening Transactie | 1. Transacties die niet passen bij de normale activiteiten van de cliënt |
| | 2. Het opzetten van een onderneming die niet past bij de cliënt |
| | 3. Bereidheid van cliënt om ongewoon hoge tarieven te willen betalen |
| | 4. Grote internationale betalingen zonder duidelijke zakelijke reden |

| | | |
|--|--|---|
| | 5. Het opzetten van internationale structuren die eigendom of economisch belang verhullen bijvoorbeeld door gebruikmaking van trust, rechtspersonen met aandelen aan toonder enzovoort | |
| | 6. Het ontvangen van betalingen van onbekende partijen | |
| | 7. Gebruik van lege of slapende vennootschappen: vennootschappen waarvan het kapitaal niet volgestort is of activa niet echt bestaan of verborgen zijn, of de boekhouding ontbreekt of waarin geen activiteiten worden ontplooid | |
| | 8. Advisering over kasgeldvennootschappen | |
| | 9. Gebruik van “nominees”: de natuurlijke persoon, rechtspersoon of begunstigde die is benoemd of aangewezen om voor een ander te handelen | |
| | 10. Aandelentransacties waarbij de waarde van de aandelen moeilijk bepaalbaar is | |
| | 11. Vastgoedtransacties zoals beschreven in Bijlage 1 voorbeelden Wwft bij subjectieve indicator gepubliceerd door het Bureau FT | |
| | 12. Cliënten die gebruik maken van financiering buiten de reguliere financiële sector (bijvoorbeeld contante) geldleningen (van familie) uit het buitenland / ondergronds bankieren) | |
| | Geografisch gebied | 1. de staat waar de cliënt woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft, is op grond van artikel 9 van de vierde anti-witwasrichtlijn door de Europese Commissie aangewezen als staat met een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme. Zie bijlage 1 |
| | | 2. de staat waar de cliënt woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft, heeft volgens geloofwaardige bronnen significante niveaus van corruptie of andere criminele activiteiten hebben. Zie bijlage 1 |
| | | 3. de staat waar de cliënt woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft, is een staat die volgens geloofwaardige bronnen geen effectieve systemen voor de bestrijding van witwassen van geld en terrorismefinanciering heeft. Zie bijlage 1 |
| | | 4. de staat waar de cliënt woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft, is een staat waarvoor sancties, embargo's of soortgelijke maatregelen van bijvoorbeeld de Europese Unie of de Verenigde Naties gelden, of een staat die financiering of ondersteuning verschaft voor terroristische activiteiten, of op het grondgebied waarvan terroristische organisaties actief zijn. Zie bijlage 1 |



5.3 Wat houdt een verscherpt cliëntenonderzoek in

Indien sprake blijkt te zijn van een PEP dan dient⁵⁵:

1. het aangaan van de relatie of het verrichten van de transactie goedgekeurd te worden door een daarvoor aangewezen functionaris/compliance officer (dagelijks beleidsbepaler of een persoon werkzaam direct onder het echelon van dagelijks beleidsbepalers);
2. de instelling passende maatregelen te treffen om naast de herkomst van de middelen betrokken bij de transactie of de zakelijke relatie, ook de herkomst van het vermogen van de PEP vast te stellen;
3. doorlopende verscherpte controle op de zakelijke relatie uitgeoefend te worden.

In de overige gevallen kan gedacht worden aan:

1. goedkeuring voor het aangaan van de relatie of het verrichten van de transactie door een daarvoor aangewezen functionaris/compliance officer;
2. onderzoek naar de herkomst van het vermogen;
3. beoordeling van documenten op echtheid;
4. verkrijging van een Verklaring Omtrent Gedrag van de rechtspersoon;
5. onderzoek naar de aanwezigheid van een gedragscode en/of klokkenluidersregeling bij de cliënt;
6. nader onderzoek naar de bevoegdheden en functies van directie en gevolmachtigden;
7. onderzoek naar afnemers van cliënt en/of tussenpersonen;
8. wanneer dat past bij de aard van de overeengekomen dienstverlening: onderzoek naar de aanwezigheid van risico's van fraude en van daarop gerichte preventieve maatregelen;
9. wanneer dat past bij de aard van de overeengekomen dienstverlening: steekproefsgewijs onderzoek naar herkomst en bestemming van goederen (waaronder gelden), daaronder begrepen eventueel opvragen van bankafschriften;
10. intensivering doorlopende controle op de zakelijke relatie.

⁵⁵ Art. 8, lid 5 onder b Wwft.



6. Procedure melding ongebruikelijke transactie en mislukt cliëntenonderzoek

Een instelling is verplicht een verrichte of voorgenomen “ongebruikelijke transactie” onverwijld te melden aan de Financial Intelligence Unit – Nederland (FIU-Nederland). Ook geldt een meldplicht in het geval dat het cliëntenonderzoek (bij nieuwe dan wel bestaande cliënten) niet de door de wet voorgeschreven gegevens heeft opgeleverd en er tevens “indicaties” zijn van betrokkenheid bij witwassen of terrorismefinanciering.⁵⁶ Onverwijld wil zeggen zo snel mogelijk, doch in ieder geval binnen 14 dagen na vaststelling van het ongebruikelijke karakter van de transactie. Dit betekent dat professionals werkzaam in de instelling in aanmerking komende situaties zo snel mogelijk intern moeten melden aan een functionaris/compliance officer.

Deze functionaris/compliance officer doet na controle en overleg zonodig de melding aan de FIU-Nederland. Het is dus nadrukkelijk niet de bedoeling dat professionals zelfstandig een externe melding doen. De betrokken cliënt noch anderen mogen over een mogelijke interne of externe melding geïnformeerd worden.⁵⁷

In dit verband wordt onder een “transactie” verstaan: handeling of samenstel van handelingen van of ten behoeve van een cliënt waarvan de instelling ten behoeve van haar dienstverlening aan die cliënt heeft kennisgenomen.⁵⁸ Er is sprake is van een “ongebruikelijke”⁵⁹ transactie bij aanwezigheid van één of meer van de volgende indicatoren:⁶⁰

Objectieve indicator:

Contante transactie van € 10.000 of meer betaald aan of door tussenkomst van de instelling.

Subjectieve indicator: Feiten en omstandigheden die de instelling aanleiding geven om te veronderstellen dat sprake kan zijn van witwassen of het financieren van terrorisme

Witwassen is omschreven in het Wetboek van Strafrecht.⁶¹ Kort gezegd gaat het om het verwerven, verbergen, vervreemden, gebruiken of het voorhanden hebben van hetgeen (vermoedelijk) uit misdrijf

⁵⁶ Art. 16 Wwft.

⁵⁷ Art. 23, lid 1 Wwft.

⁵⁸ Art. 1 Wwft.

⁵⁹ Het “ongebruikelijke” wijst uitsluitend op de aanwezigheid van een indicator. Een transactie die bij een cliënt of in de branche vaker voorkomt, kan ook “ongebruikelijk” zijn.

⁶⁰ Indicatorenlijst, bijlage bij Uitvoeringsbesluit Wwft.

⁶¹ Art. 420 bis t/m 420 quinquies Wetboek van Strafrecht.



afkomstig is en/of het verhullen van de rechthebbende(n) daarop. Belastingfraude geeft aanleiding om te veronderstellen dat sprake is van witwassen.

Het financieren van terrorisme is strafbaar gesteld als een zelfstandig misdrijf.⁶² Praktisch gesproken zullen instellingen verhoogde aandacht moeten geven aan geconstateerde of voorgenomen geldstromen naar personen en/of organisaties in landen waarvan publiekelijk bekend is dat terrorisme voorkomt.

Het voorgaande betekent dat in elk geval alle situaties waarin sprake is of kan zijn van:

- Belastingfraude;
- Fraude;
- Zwart geld;
- Steekpenningen (vaak vermomd als facility payments, commissies, contante betalingen, kick backs); en/of
- Geldstromen naar personen en/of organisaties die zich bezig houden met terrorisme

wijzen op een mogelijke ongebruikelijke transactie op grond van de subjectieve indicator. Het is daarbij niet relevant of cliënt zichzelf dan wel diens wederpartij zich schuldig maakt aan het misdrijf.

⁶² Art. 421, lid 1 Wetboek van Strafrecht.





Bijlage 1 Diverse informatiebronnen

1. Staten door de Europese Commissie op grond van artikel 9 van de vierde anti-witwasrichtlijn aangewezen

Het gaat daarbij om landen die in hun nationale wetgeving ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering strategische tekortkomingen vertonen, die een aanzienlijke bedreiging vormen voor het financieel stelsel van de Europese Unie.

Zie voor de lijst: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02016R1675-20240207>

2. Corruption Perception Index

Onderstaande link verwijst naar de Corruption Perceptions Index en bestaat uit staten met een bijbehorende “confidence range” (CPI score). Deze index betreft corruptie in de overheid en publieke sector. Een land met een overheid en publieke sector die laag scoort op deze index zal ook in overige delen van de maatschappij corrupt gedrag vertonen en derhalve gevoelig zijn voor witwaspraktijken. De instelling kan staten met een score lager dan bijvoorbeeld 60 (op het moment van de acceptatie van de cliënt dan wel een nieuwe opdracht) als staten met een verhoogd risico op witwassen kwalificeren.

De lijst wordt éénmaal per jaar bijgewerkt. Zie <https://www.transparency.org/en/>

3. FATF-lijst van high-risk and non-cooperative jurisdictions

Woon- of vestigingslanden die op de lijst van “High-risk and non cooperative jurisdictions” van de FATF staan worden geacht een verhoogd risico op witwassen en/of terrorismefinanciering mee te brengen.

De lijst wordt meerdere keren per jaar bijgewerkt op de website: <http://www.fatf-gafi.org/countries/>.

4. Basel AML Index

Er bestaat ook de Basel AML index. Dit is een onafhankelijke jaarlijkse ranglijst die het risico van witwassen en terrorismefinanciering (ML / TF) over de hele wereld beoordeelt. Zie:

<https://index.baselgovernance.org/>





5. Staten waarvoor sancties gelden van de EU of VN of staten op het grondgebied waarvan terroristische organisaties actief zijn

Woon- of vestigingslanden waartegen de Europese Unie of de Verenigde Naties sancties hebben afgekondigd - worden geacht een verhoogd risico op witwassen en/of terrorismefinanciering mee te brengen.

Zie voor de meest recente lijst: <https://sanctionsmap.eu/>





Bijlage 2 Prominente publieke functies in Nederland

Er is een lijst opgesteld door de Belastingdienst met daarop de functies die in Nederland als politiek prominent worden gekwalificeerd. Deze lijst is via de volgende link te vinden:

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/brochures_en_publicaties/wwft-prominente-publieke-functies

In het formulier staat o.a. onderstaande tekst:

Hieronder staat een concretisering van de functies die in Nederland als politiek prominent worden gekwalificeerd. U moet naar personen die een dergelijke functie vervullen een verscherpt cliëntenonderzoek verrichten.

a Staatshoofd, regeringsleider, minister, onderminister of staatssecretaris.

- De Koning
- De Minister-president, ministers en staatssecretarissen

b Parlements lid of lid van een soortgelijk wetgevend orgaan.

- Leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
- Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

c Lid van het bestuur van een politieke partij.

- Leden van het bestuur van een politieke groepering met een registratie als bedoeld in artikel G1 van de Kieswet

d Lid van een hooggerechtshof, constitutioneel hof of van een andere hoge rechterlijke instantie die arresten wijst waartegen, behalve in uitzonderlijke omstandigheden, geen beroep openstaat.

- De leden, de staatsraden en de staatsraden in buitengewone dienst die in de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zijn benoemd
- De president, de vice-presidenten, de raadsheren en de raadsheren in buitengewone dienst van de Hoge Raad der Nederlanden
- De leden met rechtspraak belast van het College van Beroep voor het bedrijfsleven
- De leden met rechtspraak belast van de Centrale Raad van Beroep

e Lid van een rekenkamer of van een raad van bestuur van een centrale bank.





- De leden in gewone en in buitengewone dienst van de Algemene Rekenkamer
- President en directeuren van de directie van De Nederlandsche Bank

f Ambassadeur, zaakgelastigde of hoge officier van de strijdkrachten.

- Ambassadeurs met de Nederlandse nationaliteit of in Nederland woonachtig
- Zaakgelastigden met de Nederlandse nationaliteit of in Nederland woonachtig
- Commandant der Strijdkrachten
- Commandant Zeestrijdkrachten
- Commandant Landstrijdkrachten
- Commandant Luchtstrijdkrachten
- Commandant Koninklijke Marechaussee

g Lid van het leidinggevend lichaam, toezichthoudend lichaam of bestuurslichaam van een staatsbedrijf.

Er zijn geen bedrijven in Nederland die aan de definitie staatsbedrijf voldoen

h Bestuurder, plaatsvervangend bestuurder, lid van de raad van bestuur of bekleder van een gelijkwaardige functie bij een internationale organisatie.

Hoven en tribunalen

- Internationaal Gerechtshof (IGH; ICJ) (VN-orgaan) (1945)
- Internationaal Restmechanisme voor Straftribunalen (MICT) (VN-orgaan) (2010)
- Internationaal Strafhof (ISH; ICC) (2002)
- Iran–United States Claims Tribunal (IUSCT) (1981)
- Kosovo-rechtbank (2015)
- Permanent Hof van Arbitrage (PHA; PCA) (1899)
- Restmechanisme van het Speciaal Hof voor Sierra Leone (RSCSL) (2012)
- Speciaal Tribunaal voor Libanon (STL) (2007)

EU-organisaties

- Eurojust (2002)





- Europees Parlement, Informatiebureau in Nederland (1977)
- Europese Commissie, Joint Research Centre Petten (JRC Petten) (1958)
- Europese Commissie, Vertegenwoordiging in Nederland (1969)
- Europese Investeringsbank (EIB) (1958)
- Europese Politiedienst (EUROPOL) (1993)
- Galileo Reference Centre (GRC) (2016)
- Technisch Centrum voor Landbouwsamenwerking en Plattelandsontwikkeling (TCLP; CTA) (1983)
- Europees Medicijnen Agentschap (EMA) (1995)

Overige internationale organisaties

- Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE; BOIP) (2007)
- Common Fund for Commodities (CFC) (1989)
- EUROCONTROL (1963)
- Europees Octrooibureau (EOB; EPO) (1973)
- Europees Ruimte Agentschap/Europees Centrum voor Ruimtevaarttechniek (ESA/ESTEC) (1980)
- Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht (HCIP; HCCH) (1955)
- International Development Law Organization (IDLO) (1991)
- International Institute for Democracy and Electoral Assistance (IDEA) (1995)
- Internationale Commissie voor Vermiste Personen (ICMP) (2015)
- Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) (1951)
- Nederlandse Taalunie (1982)

Noord-Atlantische verdragsorganisatie (NAVO; NATO)

- NATO Airborne Early Warning & Control (NAEW&C) Programme Management Agency (NAPMA) (1978)
- NATO Allied Joint Force Command Brunssum (JFC Brunssum) (1953)
- NATO Communications and Information Agency (NCIA) (2012)

Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens (OPCW)

- Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens (OPCW) (1997)

Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE; OSCE)

- Hoge Commissaris inzake Nationale Minderheden (HCNM) (1992)





Verenigde Naties (VN; UN) - zie ook: Hoven en tribunalen

- Vertegenwoordiging Hoge Commissariaat voor Vluchtelingen (UNHCR) (1950)
- United Nations University - Maastricht Economic and Social Research Institute on Innovation and Technology (UNU-MERIT) (1973)
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs: Centre for Humanitarian Data (UNOCHA Datacenter) (2017)
- United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute: Centre for Artificial Intelligence and Robotics (UNICRI Center) (2017)





December 2024

Handreiking voor een risicobeleid Wwft

Deze handreiking is door leden van de Commissie Beroepszaken samengesteld en gebaseerd op de 'Richtsnoeren ter interpretatie van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) voor accountants en belastingadviseurs' zoals gepubliceerd op 5 december 2023 door de NOB.

